

داھاتی نهوتی عیراق؛ 2021

13-01-2022

نوسەرەگان

مەحموود بابان

کورتە : بەرزیی نرخى نهوت و مانهوهی لهسەر وو 70 دۆلارهوه له 2021، داھاتی نهوتی عیراقی گهیانده سەر ووی 76 ملیار دۆلار و له داھاتی 2019ی نزیك كردهوه. ئەمەش نزیكەى 27 ملیار دۆلاری زیاتره لهوهی له بودجەى 2021دا هاتوووه. لێرهدا ئەوهی جیگهی سەرنجە، بەم داھاتە زۆرهوه جیگهی سەرۆكوهزیران و وهزیری دارایی هۆشدارى له دارمانى ئابوووری عیراق دەدات و دەلێت، ناتوانیت له چەند سالی داھاتوودا مووچەى کارمەندان بدات [1]. لێرهدا و بەكورتی بپى داھات و هەناردەى نهوت لهگەل كپيارانى نهوتی عیراق و چاوهروانییهكان بۆ داھاتی نهوتی هەناردەكراوی عیراق له 2022دا دەخریتەپوو.

مه محمود بابان* -ناوهندی لیکۆلینهوهی رووداو |

به رای

به زبانی نهوت و مانهوهی له سه روو 70 دۆلاره وه له 2021، داهااتی نهوتی عێراقی گه یانده سه رووی 76 ملیار دۆلار و له داهااتی 2019ی نزیک کرده وه. ئەمەش نزیکە 27 ملیار دۆلاری زیاترە لە وهی له بودجهی 2021 دا ها تووه. لێره دا ئەوهی جێگه ی سه رنجه، به داها ته زۆره وه جێگه ی سه روکوه زیان و وه زبیری دارایی هۆشدار ی له دارمانی ئابووری عێراق ده دات و ده لێت، ناتوانی ت له چه ند سا لی داها توودا موو چه ی کارمه ندان بدات [1]. لێره دا و به کور تی بړی داها ت و هه نارده ی نهوت له گه ل کړپاران ی نهوتی عێراق و چاوه پوانییه کان بۆ داها تی نهوتی هه نارده کراوی عێراق له 2022 دا ده خری ته پوو.

به زبانی نهوت و ئاسایبوونه وهی چالاکیه ی ئابووریه یه کان و زیادبوونی خوا ست بۆ نهوت له سه ر ئاس تی و ئاتانی به کار به ر و پا به ند بوونی ئۆپیک و هاو په یمانه کانی به رێک وه تنی نیسانی 2020 ی به ره مه مه یان و هه نارده کردنی نهوت، چانس یکی گه ره ی به و ئاتانی به ره مه مه ینه ری نهوت به خشی که داها تکی زیاتر له وهی چاوه پوانده کرا کۆبکه نه وه.

به پێی داتا کانی وه زا ره تی نهوتی عێراق، داها تی نهوت له 2021 دا نزیکه ی 80% زیاتر بووه له 2020 که که مه ترین داها تی له و سا له دا هه بووه، نهوتی عێراق به تیکرا له 2021 دا به \$68.37 دۆلار مامه له ی پێوه کرا وه له کاتی کدا له 2020 دا به تیکرا ی \$38.08 دۆلار بووه [2].

هه ره وه ها، له 2021 دا 1 ملیار و 102 ملیۆن و 188 هه زار و 981 به رمیل نهوت هه نارده کرا وه، که 22 ملیۆن و 971 هه زار و 417 به رمیل له نهوتی که رکوک و ئەوی دیکه له کێلگه نهوتییه کانی نیوه راس ت و باشووری عێراق (نهوتی به سه ره) بووه.

خشی ته ی 1: بړی هه نارده کرا و داها تی نهوتی مانگانه ی عێراق 2019، 2020 و 2021

سال	میدان	بهره ی نهوت (میلیۆن دۆلار)	بهره ی نهوت (میلیۆن دۆلار)	تێگه ی نهوت (میلیۆن دۆلار)
2019	کۆماری عێراق	612,441,839	8,208,828,288	8,821,270,127
	کۆماری عێراق	105,347,338	3,918,818,248	4,024,165,586
	کۆماری عێراق	184,098,872	6,708,148,152	6,892,247,024
	کۆماری عێراق	183,000,000	7,238,687,120	7,421,687,120
	کۆماری عێراق	118,717,285	7,208,759,474	7,327,476,759
	کۆماری عێراق	185,863,225	6,379,817,881	6,565,681,106
	کۆماری عێراق	118,548,787	6,002,436,825	6,121,085,612
	کۆماری عێراق	113,708,933	6,412,705,818	6,526,414,751
	کۆماری عێراق	187,376,337	6,324,263,377	6,511,639,714
	کۆماری عێراق	198,838,863,37	6,128,308,892	6,327,147,755
	کۆماری عێراق	195,874,787,72	6,208,308,724	6,404,183,511
	کۆماری عێراق	196,262,388,08	6,887,582,948	7,083,865,336
2020	کۆماری عێراق	1,287,198,278,33	71,507,864,387	1,358,706,142,715
	کۆماری عێراق	193,481,591,88	6,183,383,317	6,376,864,815
	کۆماری عێراق	38,347,847,43	4,841,888,913	4,980,236,760
	کۆماری عێراق	195,118,528,78	2,862,428,888	2,957,547,417
	کۆماری عێراق	193,144,968,58	4,398,985,718	4,592,154,486
	کۆماری عێراق	38,585,281,08	2,138,883,383	2,177,466,766
	کۆماری عێراق	64,488,818,08	2,871,314,473	2,935,728,946
	کۆماری عێراق	85,842,388,38	4,491,787,883	4,577,176,271
	کۆماری عێراق	38,394,528,08	3,889,954,783	3,928,353,566
	کۆماری عێراق	78,288,818,58	3,172,848,121	3,251,066,242
	کۆماری عێراق	78,288,818,58	3,172,848,121	3,172,848,121
	کۆماری عێراق	88,183,832,81	3,494,688,818	3,582,827,636
2021	کۆماری عێراق	1,395,343,973,883	41,733,942,708,34	42,127,886,682,221
	کۆماری عێراق	182,877,157,08	3,913,813,976	4,096,627,052
	کۆماری عێراق	38,211,928,888	3,786,558,222	3,824,486,110
	کۆماری عێراق	38,398,318,888	3,548,317,236	3,586,634,124
	کۆماری عێراق	38,381,288,08	3,917,312,783	3,955,625,566
	کۆماری عێراق	38,788,588,08	3,745,988,913	3,783,977,826
	کۆماری عێراق	38,487,788,08	6,478,813,888	6,517,287,776
	کۆماری عێراق	38,488,318,08	6,355,742,121	6,394,484,242
	کۆماری عێراق	38,488,318,08	7,191,348,228	7,229,539,456
	کۆماری عێراق	38,788,888,32	7,888,488,318	7,926,676,636
	کۆماری عێراق	38,183,317,08	7,818,888,888	7,857,071,806
	کۆماری عێراق	191,178,827,08	7,318,754,784	7,509,529,568

سه رچاوه: وه زا ره تی عێراق، سۆمۆ [3]

کړپاران ی نهوتی عێراق له 2021 دا

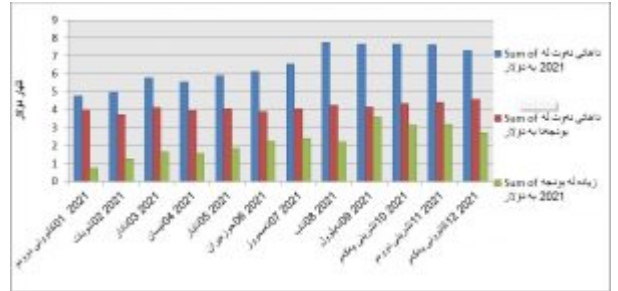
له سا لی 2019 وه چین و هیندستان دوو کړپاری سه ره که یی نهوتی عێراق بوون. به گۆزه ی ئاماری کپله، هیندستان رۆژانه 1.08 ملیۆن به رمیل و چین رۆژانه 964 هه زار به رمیل نهوتی عێراقیان کړپوه، له کاتی کدا له 2020 دا چین به 1.08 ملیۆن به رمیل نهوتی رۆژانه و هیندستان به 921 هه زار به رمیل نهوتی رۆژانه رێزه بندی به که م و دووه میان گرتبوو.

ئوه ی جێگه ی سه رنجه، له سا لی رابردوودا، ئەمریکا سییه م کړپاری سه ره که یی نهوتی عێراق بووه، به شیوه یه ک رۆژانه 165 هه زار به رمیل

نەوتى لە عێراق كۆپو، بەدوايدا كۆرياي باشوور ديت كە رۇژانە 161 ھەزار بەرميل نەوتى كۆپو. دوايىن جاريش كە ئەمريكا سىيەم كۆپارى نەوتى عێراق بووييت لە 2018دا بوو، كە 415 ھەزار بەرميل نەوتى لە عێراق كۆپو.

داھاتى نەوت لەراستيدا و لە بودجەدا

لە بودجەى 2021ى عێراق، نرخى نەوت بە 45 دۆلار بۆ ھەر بەرميلك دانرا، واتە چاوھرواندەكرا داھاتى نەوت عێراق لەسالى رابردوو 48.59 مليار دۆلار بۆت، بەلام داھاتى ئەمسالى نەوتى عێراق 76.54 مليار دۆلار، واتە نزيكەى 27 مليار دۆلار زيادەى ھەبوو، وەكو لە گرافيك 1دا دەرەكەوييت.

گرافيك 1: داھاتى نەوتى عێراق لە بودجە و لە 2021دا لەگەل زيادەى لە بودجە 2021دا.

بەندەرى بەسرە و تواناي ھەناردەکردن

عێراق لە پلانىدا بەسالى داھاتوودا ئاستى بەرھەمھيئانى نەوت زيادبكات، كە ئەمەش پيويستى بەتەواوکردنى ھيلى سىيەمى خەليجى بەسرە ھەيە، كە دەتوانيت، رۇژانە تواناي بەندەرەكە بۆ ھەناردنى 700 ھەزار بەرميل نەوتى ديكە زيادبكات. لەكاتيكدا بەرزترين بېرى ھەناردەكرا، 3.18 مليون بەرميل نەوتى رۇژانە بوو، بەلام ئەگەر بەرھەمھيئان زياتر بکړت لەمانگەکانى داھاتوودا، ھيچ گەرەنتيەك نيبە كە بتوانيت بەو توانايەى ئىستاي بەندەرى بەسرە ھەناردەبکړت، چونكە بەرزترين ئاستى ھەناردەکردن لە بەندەرى بەسرەو لە كانوونى يەكەمى 2018دا بوو، كە 3.627 مليون بەرميل نەوتى رۇژانە بوو، لەكاتيكدا سالى رابردوو لەو بەندەرەو رۇژانە تەنيا 2.91 مليون بەرميل نەوت ھەناردەكرا. كەواتە بەرزکردنەوى ئاستى بەرھەمھيئان پيويستى بەكەنالىكى ديكەى ھەناردەکردن ياخود تەواوکردنى كارەکانى فراوانکردنى بەسرە ھەيە.

كۆتايى

سالى رابردوو لەرووى داھاتى سالىانەو نمونەيى بوو، بەتەنيا لەچارەكى چوارەمى ئەوسالەدا داھاتى نەوت 22.65 مليار دۆلار بوو. ئاسۆى سەرەتاکانى ئەمساليش تاوھكو ئىستا بەوشيوھەيە كە نرخى نەوت بەرھو بەرزبوونەو پروات. نرخى يەك بەرميل نەوتى برينت لە سەررووى 80 دۆلارەو مامەلەى پيۆدەكړت.

لەكۆتاييدا، لەوانەيە سالى رابردوو و ئەمسال، نەوت بۆ عێراق داھاتيكى چاوھرواندەكرا و گەرەى ھەبووييت و ھەبیت، بەلام لەسالى داھاتوودا ئەگەر 26 مليارى سالى رابردوو و ئەمساليش (ھيشتا كار بە بودجەى 2021 دەكړت) نەخریتە چوارچيوھەيەكەو بۆ ھەمەچەشنکردنى سەرچاوھکانى داھات و پيشخستنى پيشەسازى و كەمکردنەوى كارمەندى كەرتى گشتى، ئەوا لەسالى داھاتوو لەرووى بەكارھيئانى وزوھو گۆرانكارىيەكى گەرە لە جيھان روودەدات و روونە عێراقيش ھەنگاو بەرھو كۆى دەنيت!

سەرچاوھکان

[1]

<https://oil.gov.iq/?page=824> [2]

<https://oil.gov.iq/?page=828> [3]